

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 10096465-360-E.9660413
Konu : Rehberlik Öğretmeni Özel Alan
Yeterlikleri Taslağı

08.09.2016

.....
(Eğitim Bilimleri Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Ana Bilim Dalı)

Rehberlik servislerinde sunulan hizmetlerin niteliğinin artırılması ve hizmet sunan rehberlik öğretmenlerinin meslekî niteliklerini yükseltmek amacıyla rehberlik öğretmenin sahip olması gereken özel alan yeterliklerini belirleme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda Genel Müdürlüğümüz ile Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü işbirliği içerisinde rehberlik öğretmenlerinin taslak özel alan yeterlikleri çalışılmıştır. Söz konusu taslak ekte sunulmuş olup çalışılan taslak alanlara son şeklinin verilebilmesi için görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Rehberlik öğretmeni özel alan yeterlikleri taslağına ilişkin görüşlerinizin 30.09.2016 tarihine kadar tarafımıza ulaştırılması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Seyfettin TORAMAN
Bakan A.
Genel Müdür V.

EK: Rehberlik Öğretmeni Özel Alan
Yeterlikleri Taslağı

DAĞITIM

Boğaziçi Üniversitesi
Hacettepe Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Ankara Üniversitesi
Marmara Üniversitesi
Yıldız Teknik Üniversitesi
Anadolu Üniversitesi

MEB Beşevler Kampüsü A Blok
Beşevler/ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: aslihan.ilhan@meb.gov.tr

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır.
08 Eylül 2016

Aslıhan İLHAN

A. İlhan

Ayrıntılı bilgi için: Aslıhan İLHAN
Millî Eğitim Uzman Yardımcısı
Tel: (0 312) 413 30 07
Faks: (0 312) 213 13 56

Gazi Üniversitesi
Uludağ Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Ege Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Akdeniz Üniversitesi
Erciyes Üniversitesi
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Gaziantep Üniversitesi
İnönü Üniversitesi
Mersin Üniversitesi
Uludağ Üniversitesi
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Mustafa Kemal Üniversitesi
Trakya Üniversitesi
Atatürk Üniversitesi
Kırıkkale Üniversitesi
Uşak Üniversitesi
Adnan Menderes Üniversitesi
Düzce Üniversitesi
Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Adıyaman Üniversitesi
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Ahi Evran Üniversitesi
Bozok Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

REHBERLİK ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ

Doç. Dr. İbrahim KISAÇ
Doç. Dr. Tahsin İLHAN
Yrd. Doç. Dr. Davut AYDIN
Yrd. Doç. Zihni KOÇ
Yrd. Doç. Dr. Filiz METE
Ertan GÖV
Yüksel EFİL
Muhammed BOLAT
Birsen BAYAR
Bülent GÖKMEN
Mehmet Akif DEMİRELLİ
Armağan ÖZÇELİK
İbrahim TEMEL
Hüseyin COŞGUN
Mehmet İŞGÜZAR
Bureu MENEKŞE
Aslıhan İLHAN
Ali Rıza TANGAL

Sorumlu Daire Başkanı

Mahmut AĞIRMAN

Sorumlu Eğitim Uzmanları

Hülya YALÇINKAYA
Sevinç AKSAY ALBUZ

Alan Sorumlusu

İbrahim YAVUZ

2016

REHBERLİK ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ

Yeterlik Alanı: A. ALAN BİLGİSİ

KAPSAM: Bu yeterlik alanı; rehberlik alanının temel çerçevesini kavrayabilmeyi, rehberlik alanı kuramlarını ve bireyi analiz edebilme ile ruh sağlığını değerlendirebilme yeterliklerini kapsar.

YETERLİKLER	YETERLİK GÖSTERGELERİ
A1. Rehberlik alanının temel çerçevesini kavrayabilme	A1.1. Rehberlik ve psikolojik danışma alanıyla ilgili kavram, ilke ve modelleri açıklar.
	A1.2. Rehberliğin amaçlarını, bireyin ihtiyaçları ile ilişkilendirir.
	A1.3. Alanı ile ilgili mesleki etik ve yasal konuları açıklar.
	A1.4. Rehberlik ve psikolojik danışma alanını, ilgili disiplinler ile ilişkilendirir.
	A1.5. Rehberlik ve psikolojik danışmanın tarihsel gelişiminin alan uygulamaları üzerindeki etkisini açıklar.
	A1.6. Rehberlik hizmetlerini, bireylerin ve kurumların ihtiyaçlarıyla ilişkilendirir.
A2. Rehberlik alanı kuramlarını analiz edebilme	A2.1. Rehberlik alanıyla ilgili temel kuramları, kültürel dinamikleri dikkate alarak inceler.
	A2.2. Rehberlik alanındaki kuramları ve kuramlara ait uygulamaları, kanıta dayalı olarak irdeler.
	A2.3. Rehberlik kuramları ışığında terapötik materyalleri çözümler.
A3. Bireyi analiz edebilme	A3.1. Rehberlik hizmetlerini, gelişim dönemlerinin özellikleri ile ilişkilendirir.
	A3.2. Gelişim dönemlerindeki değişiklikleri, gelişim alanları açısından karşılaştırır.
	A3.3. Gelişim alanları arasındaki etkileşimin birey üzerindeki yansımalarını yorumlar.
	A3.4. Bireylerin ilgi, yetenek ve başarısını kariyer hedefleriyle karşılaştırır.
	A3.5. Bireysel farklılıkların davranışa etkilerini, psikoloji biliminin verileri bağlamında irdeler.
	A3.6. Bireyi tanımda amaca uygun yöntem ve teknikleri kullanır.
A4. Ruh sağlığını değerlendirebilme	A4.1. Ruh sağlığını ve korumayı psikolojik danışma kuramları bağlamında bütüncül bir bakış açısıyla açıklar.
	A4.2. Psikolojik yardım sağlayan uzmanlık alanlarını ve kurumların işlevlerini açıklar.
	A4.3. Davranış bozukluklarını ve nedenlerini tanımlama kriterlerine göre sınıflandırır.
	A4.4. Psikolojik sorunların sağaltımını, psikolojik danışma ilke ve yöntemlerine uygun olarak yapar.
	A4.5. Psikolojik danışma sürecinin gelişimini, aralıklı ölçümlerle izleyerek yorumlar.

REHBERLİK ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ

Yeterlik Alanı: B. ALAN EĞİTİMİ BECERİSİ

KAPSAM: Bu yeterlik alanı; süreci planlayabilme, eğitim ortamları oluşturabilme, öğrencilerde öz düzenleme becerisi, yaşam becerisi ve kariyer planlama becerisi geliştirebilme ile rehberlik sürecini izleyebilme ve değerlendirebilme yeterliklerini kapsar.

YETERLİKLER	YETERLİK GÖSTERGELERİ
B1. Süreci planlayabilme	B1.1. Kanıta dayalı verileri kullanarak öğrenci ihtiyaçlarını belirler.
	B1.2. Risk analizini, çevresel ve bireysel faktörleri çok boyutlu değerlendirerek yapar.
	B1.3. Rehberlik ilkelerine uygun ve özgün olarak okulun rehberlik planını hazırlar.
B2. Eğitim ortamları oluşturabilme	B2.1. Bireylerin temel ihtiyaçlarına ve etkili öğrenme ilkelerine uygun ortamlar düzenler.
	B2.2. Rehberlik süreçlerinin yürütülmesinde ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla yapılandırılmış etkinlikler düzenler.
	B2.3. Rehberlik hizmetlerinin etkili yürütülmesinde paydaşlar arasında ortak bir anlayış oluşturmaya yönelik çalışmalar yapar.
	B2.4. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması konusunda paydaşlar ile ortak çalışmalar yapar.
	B2.5. Rehberlik hizmetlerinin yürütülmesinde öğrencilerin gelişim dönemlerine ve ihtiyaçlarına uygun materyalleri kullanır.
B3. Öğrencilerde öz düzenleme becerisi geliştirebilme	B3.1. Öğrencilerin hedef belirleme stratejileriyle ilgili farkındalıklarını artıracak çalışmalar yapar.
	B3.2. Öğrencilerin kendi öğrenme ve düşünme stillerini keşfetmelerine yönelik çalışmalar yapar.
	B3.3. Öğrencinin öğrenmeyi öğrenme stratejilerini kullanmalarına yönelik çalışmalar yapar.
B4. Öğrencilerde yaşam becerisi geliştirebilme	B4.1. Öğrencinin güçlü/zayıf yönlerini fark ve kabul etmelerine yönelik uygulamalar yapar.
	B4.2. Öğrencinin özerk kararlar almalarına yönelik çalışmalar yapar.
	B4.3. Öğrencinin kişisel ve sosyal problemlerine uygun çözüm yolları üretmesine yönelik uygulamalar yapar.
	B4.4. Öğrencinin kriz durumlarıyla başa çıkma yöntemlerini kullanmasına yönelik uygulamalar yapar.
	B4.5. Öğrencinin kişisel ve sosyal uyumunu desteklemede duygu yönetimi stratejilerini kullanmasına yönelik uygulamalar yapar.
	B4.6. Kişi içi ve kişilerarası ilişkilerde iletişim tekniklerini etkili kullanmalarına yönelik uygulamalar yapar.
	B4.7. Öğrencilerin kişilik gelişimi sürecini destekleyici çalışmalar yapar.

REHBERLİK ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ

Yeterlik Alanı: B. ALAN EĞİTİMİ BECERİSİ

KAPSAM: Bu yeterlik alanı; süreci planlayabilme, eğitim ortamları oluşturabilme, öğrencilerde öz düzenleme becerisi, yaşam becerisi ve kariyer planlama becerisi geliştirebilme ile rehberlik sürecini izleyebilme ve değerlendirebilme yeterliklerini kapsar.

YETERLİKLER	YETERLİK GÖSTERGELERİ
B5. Öğrencilerde kariyer planlama becerisi geliştirebilme	B5.1. Öğrencilerin ilgi, yetenek, değer, kişilik özellikleri ve çevre koşullarını tanımları için uygulamalar yapar.
	B5.2. Öğrencilerin bireysel farklılıkları ve çevre koşullarına göre üst öğrenim kurumu/meslek alanı seçeneklerinin değerlendirilmesi için çalışmalar yapar.
	B5.3. Öğrencilerin bireysel farklılıkları ve kişisel tercihlerine uygun kariyer basamakları oluşturmalarına yönelik çalışmalar yapar.
B6. Rehberlik sürecini izleyebilme ve değerlendirebilme	B6.1. Rehberlik hizmetlerinde öğrencilerin gelişim dönemlerine ve ihtiyaçlarına uygun ölçme araçları kullanır.
	B6.2. İlgili kişi, kurum ve kuruluşlarla gerçekleştirilen iş birliği süreçlerinin verimliliğini değerlendirmeye yönelik analizler yapar.
	B6.3. Kazanımların gerçekleşme durumunu, rehberlik hizmet alanlarının amaçlarına uygun yöntemlerle izler.
	B6.4. Değerlendirme sonuçlarına göre yıllık planında düzenlemeler yapar.

REHBERLİK ÖĞRETMENİ ÖZEL ALAN YETERLİKLERİ

Yeterlik Alanı: C. TUTUM VE DEĞERLER

KAPSAM: Bu yeterlik alanı; iletişimde model olabilme, mesleki etik ve sorumluluklara değer verebilme, ruh sağlığını korumaya model olabilme, ulusal ve evrensel değerlere önem verebilme, mesleki gelişimini sağlayabilme yeterliklerini kapsar.

YETERLİKLER	YETERLİK GÖSTERGELERİ
C1. İletişimde model olabilme	C1.1. İzlenim oluşturmanın iletişim üzerindeki etkisinin farkındadır.
	C1.2. Okul paydaşlarına düşünce ve duygularını doğru ifade etme gayreti içindedir.
	C1.3. Önyargıların iletişimdeki etkisini fark eder.
	C1.4. İletişimlerinde içtenliğe önem verir.
	C1.5. Kişiler arası ilişkilerde beden dilini etkili kullanmayı alışkanlık hâline getirir.
	C1.6. İletişimde uzlaşmacı ve çözüm odaklı davranmayı hayata geçirir.
C2. Mesleki etik ve sorumluluklara değer verebilme	C2.1. Çalışmalarında mesleki yetki ve sınırlılıklarının farkındadır.
	C2.2. Mesleği ile ilgili etik değerlerin korunmasına önem verir.
	C2.3. Hizmet verdiği kişilerin mahremiyetine saygı duyar.
	C2.4. İnsan haklarına değer veren tutum ve davranışları benimser.
	C2.5. Çalışma ortamındaki etik ikilemlerin farkındadır.
C3. Ruh sağlığını korumaya model olabilme	C3.1. Yaşam kalitesini artırmada çevresine rol model olur.
	C3.2. Duygularını doğru olarak tanımaya, anlamaya ve yönetmeye çaba gösterir.
	C3.3. Hayata iyimser yaklaşımda çevresine model olur.
	C3.4. Olası risk durumlarında uzman/süpervizyon desteği almayı savunur.
	C3.5. Öğrencilerin güçlü yönlerini keşfetmelerine değer verir.
	C3.6. Öğrencilerin iyi oluş hâlini artırmaya yönelik çalışmalarda paydaşlarla işbirliği yapmaya isteklidir.
	C3.7. Ruh sağlığının korunmasında manevi değerlerin etkisini önemser.
	C3.8. Öğrencilerin yaşam felsefesi geliştirmesini önemser.
C4. Ulusal ve evrensel değerlere önem verebilme	C4.1. Davranış ve söylemlerinde demokratiktir.
	C4.2. Toplumların maddi ve manevi kültürel çeşitliliklerine açık fikirlidir.
	C4.3. Öğrenciyi toplumsal ve evrensel değerlere saygılı davranış sergilemelerini önemser.
C5. Mesleki gelişimini sağlayabilme	C5.1. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliği ve Rehberlik Öğretmeni Özel Alan Yeterliğine dayalı öz değerlendirme yapmaya değer verir.
	C5.2. Mesleki gelişim fırsatlarını değerlendirmeye önem verir.
	C5.3. Mesleğin iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlar.
	C5.4. Profesyonel yeterliğini sürdürmek için kişisel mesleki gelişim programı uygulayamaya önem verir.